

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Григорко Дар'ї Олексandrівни «Профілактика інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень у модифікованому кесаревому розтині» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Комісія створена згідно з Наказом ректора Одесського національного медичного університету № 10 від 25.05.2021 р., у складі: доктора медичних наук, професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одесського національного медичного університету МОЗ України Рожковської Н.М. (голова) та рецензентів: доктора медичних наук, професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одесського національного медичного університету МОЗ України Носенко О.М. та доктора медичних наук, професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одесського національного медичного університету МОЗ України Манасової Г.С. проаналізувала результати виконання здобувачем наукового ступеня доктора філософії, асистентом кафедри акушерства та гінекології Одесського національного медичного університету МОЗ України Григорко Дар'єю Олександровною освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомилася з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями та тезами за напрямом дисертації, висновком комісії з біоетики Одесського національного медичного університету № 6 від 16.09.2019 року, а також заслухала доповідь здобувача у вигляді презентації дисертаційної роботи на фаховому семінарі та відповіді здобувача на запитання учасників фахового семінару.

Актуальність теми дисертації. Проблема інтра- та післяопераційних ускладнень, пов'язаних з кесаревим розтином, не втрачає своєї актуальності з огляду на високий рівень абдомінального розродження в країні.

Незважаючи на суттєві зміни уявлень про кесарів розтин, розширення показань до операції, удосконалення хірургічного і анестезіологічного забезпечення, частота виникнення ускладнень, асоційованих з хірургічним розродженням продовжує залишатися на високому рівні та не має тенденції до зменшення.

Не викликає сумніву, що розвиток кровотеч, гнійно-запальних захворювань, формування неспроможності шва на матці після кесаревого розтину та інших ускладнень нерозривно пов'язані з технічними аспектами проведення оперативного розродження.

У зв'язку з чим, вдосконалення традиційних етапів виконання кесаревого розтину та пошук нових модифікацій хірургічної техніки є перспективою у створенні додаткового резерву для підвищення ефективності профілактики інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень.

Наукова новизна одержаних результатів. У представлений дисертаційній роботі приведено нове рішення актуального завдання сучасного акушерства - підвищити ефективність профілактики інтра- та післяопераційних ускладнень під час кесаревого розтину.

У роботі проаналізований перебіг інтра- та післяопераційного періоду у жінок, які були розроджені шляхом кесаревого розтину за методикою M.Stark.

Обґрунтована необхідність організаційного підходу до виконання абдомінального розродження і модифікації оперативної техніки кесаревого розтину за методикою M.Stark.

Оцінений перебіг перебіг інтра- та післяопераційного періоду у жінок, які були розроджені шляхом кесаревого розтину за модифікованою методикою. Запропонована методика розроблена на основі модифікації кесаревого розтину за M.Stark. Базується в зміні організаційного підходу до виконання абдомінального розродження. Головна технічна відмінність хірургічного втручання полягає в одномоментному ушиванні рані на матці

двома операторами одночасно з двох сторін, починаючи від кутів країв рани назустріч один одному непреривним вікриловим швом з фіксуючим зашморгом на початку та в центрі шва.

Показано, що входження до черевної порожнини, який передбачає розріз апоневрозу скальпелем по середній лінії довжиною до 2 см з подальшим роз'єднанням очеревини вказівним пальцем I хірурга та розтягненням всіх шарів передньої стінки тупим шляхом двома хіургами одночасно надає можливість скоротити проміжок часу до моменту вилучення плоду на 4 хвилини і тим самим поліпшити загальний стан новонародженого на 1 бал за шкалою Апгар на 1 та 5 хвилині життя, знизити розвиток гіпоксично-ішемічного ушкодження центральної нервової системи в 2,78 раза скоротити потребу у лікуванні на III рівні медичної допомоги в ранньому неонатальному періоді в 6,68 раза. Одномоментне ушивання рани на матці двома операторами одночасно з двох сторін, починаючи від кутів країв рани назустріч один одному непреривним вікриловим швом з фіксуючим зашморгом (за Реверденом) на початку та в центрі шва зменшує об'єм інтраопераційної крововтрати на 207 мл та потребу в проведенні гемотрансфузій на 7,22 % та гістеректомії під час абдомінального розродження.

Запропонована модифікована методика кесаревого розтину дала можливість скоротити загальну тривалість оперативного втручання в середньому на 25 хвилин, зменшити кількість випадків розвитку анемії тяжкого ступеню на 7,22 %, знизити частоту використання знеболюючих препаратів на 30%, уникнути розвитку ендометриту та скоротити тривалість стаціонарного лікування в 1,30 раза.

Теоретичне значення отриманих результатів. Одержані дані дозволили науково обґрунтувати ефективність застосування модифікованої методики абдомінального розродження для підвищення ефективності профілактики інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень.

Практичне значення одержаних результатів. Для лікарів акушерів-гінекологів запропонована модифікована методика кесаревого розтину з застосуванням уdosконаленої техніки входження до черевної порожнини, ушивання ран на матці та апоневрозу та шкіри, що дозволить зменшити частоту деяких інтра- та післяопераційних ускладнень.

За результатами дисертаційної роботи отримано патент на корисну модель № 134394 «Спосіб виконання кесаревого розтину за Гладчуком І.З., Германом Ю.В. і Григорко Д.О.» від 10.05.2019 р. та патент на винахід № 122287 «Спосіб виконання кесаревого розтину за Гладчуком І.З., Германом Ю.В. і Григорко Д.О.» від 12.10.2020 р.

Модифікована методика кесаревого розтину впроваджена в клінічну практику КНП «Херсонська обласна клінічна лікарня» Херсонської обласної ради м. Херсону, акушерських відділеннях КНП «Херсонський міський перинатальний центр II рівня ім. З.С. Клименко» Херсонської міської ради м. Херсону, КНП КНП «Пологовий будинок № 7» Одеської міської ради м.Одеси, КНП «Пологовий будинок №1» Миколаївської міської ради м.Миколаєва, КНП «Пологовий будинок №3» Миколаївської міської ради м.Миколаєва.

Результати дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі на кафедрі акушерства та гінекології та клінічних базах Одеського національного медичного університету МОЗ України, кафедрі акушерства та гінекології № 2 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова МОЗ України, кафедрі акушерства та гінекології факультету післядипломної освіти Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України при навчанні студентів, інтернів, в програмі безперервного професійного розвитку лікарів акушерів-гінекологів, анестезіологів, сімейних лікарів, на курсах тематичного уdosконалення, вебінарах.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні положення дисертації, її висновки та рекомендації є обґрунтованими та достовірними, базуються на достатньому за обсягом клінічному матеріалі – 205 вагітних, які потребували абдомінального розродження, з яких 108 пацієнток було розроджено згідно модифікованої методики кесаревого розтину та 97 жінок - за методикою M.Stark.

Всі дослідження узгоджені Комісією з питань біоетики Одеського національного медичного університету (протокол засідання № 6 від 16.09.2019 р.), не містять даних, які суперечать сучасним вимогам біоетики та морально-етичних норм. Достовірність первинних матеріалів дисертації на здобуття ступеня доктора філософії перевірена комісією, яка була створена наказом т.в.о. ректора Одеського національного медичного університету МОЗ України №98-о від 18.02.2020 року «Про створення комісії, щодо перевірки первинної документації», у складі: головуючий – д.мед.н., професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Рожковська Н.М.; члени комісії д.мед.н., професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Міщенко В.П.; д.мед.н., професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Шаповал М.В. Всі документи оформлені відповідно до існуючих вимог, результати досліджень оброблені сучасними статистичними методами аналізу на персональному комп’ютері. Первинна документація за обсягом та характером досліджень повністю відповідає даним наведеним у дисертаційній роботі. Текст наукової роботи є унікальним, що перевірено комісією з антиплагіату, протокол № 28 від 03.02.2021 року.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Результати дисертаційного дослідження опубліковано 10 наукових робіт, з них 7 статей у рекомендованих фахових виданнях ДАК МОН України, у тому числі 3 статті в закордонних виданнях, одна з яких включена до міжнародних наукометрических баз SCOPUS, отримано один патент на корисну модель та один патент на винахід, 2 статті в науково-практических журналах, 1 теза у матеріалах наукових конгресів та форумів.

Отримано патент на корисну модель № 134394 «Спосіб виконання кесаревого розтину за Гладчуком І.З., Германом Ю.В. і Григорко Д.О.» від 10.05.2019 р. та патент на винахід № 122287 від 12.10.2020 р.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Дисертаційна робота є завершеним, самостійним науковим дослідженням автора і внеском здобувача у підвищення ефективності профілактики інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень при кесаревому розтині. Автором сумісно з науковим керівником обрано тему дисертаційної роботи. Здобувач самостійно здійснила пошук та систематичний аналіз літератури за темою дослідження, сформувала мету і завдання, визначила об'єкт, матеріали, методи дослідження. Автором самостійно проаналізовано наукову літературу та патентну інформацію з проблеми профілактики та лікування інтра- та післяопераційних ускладнень при кесаревому розтині. Здобувачем проведено аналіз клінічних, лабораторних та інструментальних даних, накопичення клінічного матеріалу, особисто проводилося ведення вагітних проспективної групи на передопераційному етапі та породіль в післяопераційному періоді, проведення хірургічних втручань в якості хірурга (56 операцій) та асистента (52 операції) у даному дослідженні. В опублікованих у співавторстві матеріалах внесок здобувача був провідним. Науковим керівником і співавторами, зазначеними в списку опублікованих за темою дисертації робіт, надавалась науково-консультативна допомога в процесі роботи.

Дисертанткою самостійно створена база даних, проведений статистичний аналіз результатів дослідження, сформульовані висновки та практичні рекомендації, підготовлені до друку наукові праці, написані всі розділи дисертації.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації апробовано на розширеному засіданні кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України. Результати роботи оприлюднено на: міжбласній науково-практичній конференції «Безпечне материнство: союз лікарів акушерів – гінекологів, анестезіологів і хірургів. Питання ускладнень оперативних втручань м.Коблеве, 2016р; он-лайн трансляції зустрічі членів клубу «перинатальних п'ятниць» The Fetal Medicine Foundation м. Київ, 2017; науково-практичній конференції з міжнародною участю «Перинатальна медицина в Україні: проблеми, досягнення, пріоритети» м. Чернівці, 2019; науково-практичній конференції з міжнародною участю «Конверсії в сучасному акушерстві: «Прееклампсія та передчасні пологи» м. Київ, 2019; IV науковому конгресі з міжнародною участю «Невідкладні стани та анестезіологічне забезпечення в акушерстві, гінекології та перинатології» м. Київ, 2019; XVIII конгресі Світової Федерації Українських Лікарських Товариств м. Львів, 2020; міждисциплінарній науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні напрямки перинатальної та репродуктивної медицини: від теорії інноваційного пошуку до практики» м. Одеса, 2021;

За рішенням Вченої ради Одеського національного медичного університету МОЗ України (протокол № 11 від 17.06.2021 р.) та наказу ректора Одеського національного медичного університету МОЗ України академіка НАМН України , професора , д.мед.н. Запорожана В.М. № 10 від 25 травня 2021 р. фаховий семінар з попередньої експертизи дисертації відбувся 10.06.2021 р. на кафедрі акушерства та гінекології під головуванням д.мед.н., професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Рожковської Н.М. та за

участю призначених рецензентів: д.мед.н., професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Носенко О.М. та д.мед.н., професора, професора кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Манасової Г.С.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення. Дисертаційна робота Григорко Дар'ї Олексandrівни «Профілактика інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень у модифікованому кесаревому розтині» є закінченим науковим дослідженням, у якому отримані нові науково обґрунтовані результати. Принципових зауважень щодо змісту і оформлення дисертації немає.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Григорко Дар'ї Олексandrівни «Профілактика інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень у модифікованому кесаревому розтині» (науковий керівник – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України України Гладчук І.З.) є закінченим науковим дослідженням, в якому визначено нове рішення актуального науково-практичного завдання сучасного акушерства щодо підвищення ефективності профілактики інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень, асоційованих із кесаревим розтином.

Результати дисертаційного дослідження відрізняються науковою новизною і практичним значенням для сучасного акушерства.

За формою і структурою дисертація відповідає основним вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

Розглянувши дисертацію Григорко Дар'ї Олексandrівни «Профілактика інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень у

модифікованому кесаревому розтині» та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих особисто та із співавторами (додаток 1), а також за результатами попередньої експертизи (фахового семінару) вважаємо, що робота є актуальну для сучасного акушерства, являє собою самостійно виконану закінчену наукову працю, яка проведена із застосуванням сучасних методів клінічного дослідження, має наукову новизну, практичну значимість, адекватна поставленій меті та задачам. Основні результати, нові наукові положення та висновки, сформульовані у дисертації, повністю опубліковані в наукових працях, зарахованих за темою дисертації, в роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Біоетична експертиза проведених досліджень підтверджена висновком комісії з біоетики Одеського національного медичного університету МОЗ України № 6 від 16.09.2019 р.. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам передбаченим п.п.10, 11 «ПОРЯДКУ проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 6 березня 2019 року, відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді.

Комісія рекомендує ректору Одеського національного медичного університету МОЗ України подати клопотання перед МОН України про утворення спеціалізованої Вченої ради для розгляду та проведення разового захисту дисертації Григорко Дар'ї Олександрівни у складі:

Голова спеціалізованої вченої ради: доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Рожковська Наталія Миколаївна, м. Одеса;

Рецензент: доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Носенко Олена Миколаївна, м. Одеса;

Рецензент: доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України Манасова Гульсим Серікбаївна, м. Одеса;

Опонент: завідувач кафедри акушерства та гінекології № 1 Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика МОЗ України, доктор медичних наук, професор Голяновський Олег Володимирович, м. Київ;

Опонент: доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства і гінекології № 1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова МОЗ України Коньков Дмитро Геннадійович, м. Вінниця.

Голова комісії та фахового семінару з попередньої експертизи дисертації:
доктор медичних наук, професор,
професор кафедри акушерства та гінекології ОНМедУ
МОЗ України

Н.М. Рожковська

Рецензенти:

доктор медичних наук, професор,
професор кафедри акушерства та гінекології ОНМедУ
МОЗ України

О.М. Носенко

доктор медичних наук, професор,
професор кафедри акушерства та гінекології ОНМедУ
МОЗ України

Підпис <u>Н.М. Рожковської</u> <u>та інших</u>
ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар Одеського національного медичного університету
<u>Г.С. Манасова</u>

**СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ
ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ**

1. Comparative analysis of intraoperative blood loss during the classical cesarean section described by M. Stark and the modified cesarean section / I.Z. Gladchuk , I.V. Shpak, Yu.V. Herman., D.O. Hryhurko. *Wiadomosci Lekarskie*. 2019. № 12 (72) P. 2329-2333 (*Дисертант виконував клінічну частину, брав участь в аналізі результатів та формулюванні висновків, підготував статтю до друку*).
2. Comparative analysis of neonatal complications after cesarean section to M. Stark and modified cesarean section in premature birth and congenital malformations of the fetus / I. Z. Gladchuk, Yu. V. Herman, D.O. Hryhurko. *Journal of Education, Health and Sport*. 2021. № 11(2) С.107-116. (*Дисертант виконував клінічну частину, брав участь в аналізі результатів та формулюванні висновків, підготував статтю до друку*).
3. Clinical and anamnestic, pre-and intraoperative predictors of maternal and neonatal complications of cesarean section / I. Z. Gladchuk, Yu. V. Herman, D.O. Hryhurko. *Journal of Education, Health and Sport*. 2019. № 9(2) С. 480-492. (*Дисертант виконував клінічну частину, брав участь в аналізі результатів та формулюванні висновків, підготував статтю до друку*).
4. Основні NB модифікованої методики кесаревого розтину за М.Старк / Ю.В. Герман, Д.О. Григорко. *Науково-практичний журнал «Здоров'я жінки»*. 2018. № 7 (133) С. 22-25. (*Дисертант аналізував наукову літературу з проблеми, брав участь в формулюванні висновків, підготував статтю до друку*).
5. Порівняльний аналіз неонатальних наслідків після класичного (за M.Stark) та модифікованого кесаревого розтину / I.3. Гладчук, А.Г.

Волянська, Ю.В. Герман, Д.О. Григурко. *Вісник Вінницького національного медичного університету*. 2019. № 3. Т: 23. С. 414-420. (*Дисертант виконував клінічну частину, статистично проаналізував та узагальнив отримані результати, підготовив статтю до друку*).

6. Порівняльний аналіз ускладнень післяопераційного періоду при кесаревому розтині за M. Stark та модифікованою методикою / І.З. Гладчук, Ю.В. Герман, Т.А. Лунько, Д.О. Григурко. *Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології*. 2020. № 2(26) С.69-76. (*Дисертант брав участь в опрацюванні літературних джерел, проводив обстеження хворих, статистично обробив результати, підготовив статтю до друку*).
7. Порівняльний аналіз інтраопераційної крововтрати при передчасних пологах під час кесаревого розтину за класичним способом та за модифікованою методикою / Д.О. Григурко. *Науково-практичний журнал «Здобутки клінічної та експериментальної медицини*. 2021. № 1(45) С.60-68. (*Дисертант виконував клінічну частину, статистично проаналізував та узагальнив отримані результати, підготовив статтю до друку*).
8. Модифікований кесарів розтин за М.Старком у виконанні двох хірургів / Ю.В. Герман, Д.О. Григурко, Н.С. Головко, Я.О. Палагнюк. *Науково-практичне видання для практикуючих лікарів «Жіночий лікар»*. 2015. № 2 (70) С. 55–59. (*Дисертант виконував клінічну частину, брав участь в аналізі результатів та формулюванні висновків, підготовив статтю до друку*).
9. Чи можливо дивитись на будь-яку медичну спеціальність очима іншого спеціаліста? Мультидисциплінарний підхід, на основі власного досвіду. Клінічний випадок / Ю.В. Герман, Д.О. Григурко. *Науково-практичний журнал для акушерів-гінекологів «Зтурботою про Жінку»*. 2018. № 6 (90) С. 16-17. (*Дисертант виконував клінічну частину, брав участь в*

аналізі результатів та формулюванні висновків, підготував статтю до друку).

10. Ранні неонатальні ускладнення після класичного кесаревого розтину за M. Stark та модифікованою методикою. Погляд акушера. / I.З. Гладчук, Ю.В. Герман, Д.О. Григорко. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Перинатальна медицина в Україні: проблеми, досягнення, пріоритети». м. Чернівці, 20-21 лютого 2019р. С. 37-39 (*Дисертант брав участь в аналізі результатів та формулюванні висновків, підготував тези до друку*).
11. Патент на корисну модель (51) МПК (2019.01) № 134394 A61B 17/00. Спосіб виконання кесаревого розтину за Гладчуком I.З., Германом Ю.В., і Григорко Д.О./ Гладчук I.З., Герман Ю.В., Григорко Д.О. ; заявник і патентовласник Одеський національний медичний університет; и 2018 12913; заявл. 26.12.18; опубл. 10.05.19, Бюл. №9. (*Здобувач сформував ідею, приймав участь у обґрунтуванні винаходу, оформив патент, впроваджував спосіб у медичну практику*).
12. Патент на винахід (19) UA (11) № 122287 (13) C2 (51) МПК. Спосіб виконання кесаревого розтину за Гладчуком I.З., Германом Ю.В., і Григорко Д.О./ Гладчук I.З., Герман Ю.В., Григорко Д.О. ; заявник і патентовласник Одеський національний медичний університет; и 2019 12903; заявл. 26.12.18; опубл. 13.10.20, Бюл. №6. (*Здобувач сформував ідею, приймав участь у обґрунтуванні корисної моделі, оформив патент, впроваджував спосіб у медичну практику*.